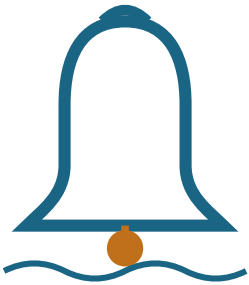
WARIES MISDAADREEKS · Nº 205

Rivierkoorts in Hardinxveld-Giessendam

De zaak van de gestolen scheepsbel

EEN SPEURTOCHT VOOR HET HELE GEZIN
LANGS DE MERWEDE, VAN BOVEN-HARDINXVELD NAAR DE GIESSEN

Uitgeverij Waries

Inhoud

	Zo werkt dit speurboek	4
	Wie is wie	6
	De route	7
	Vrijdagavond, vijf over tien	8
1	Station Boven-Hardinxveld	9
2	Het gemaal aan het kanaal	15
3	De kerk van Boven-Hardinxveld	19
4	De watertoren	23
	Tussenstop: Het Klankhuis	27
5	Station Hardinxveld-Giessendam	29
6	De kerk aan de Peulenstraat	33
7	De dam in de Giessen	37
	Aan de speurders	43
	Werkbladen	44
	Antwoordformulier	49
	Hints (op hun kop)	50
	Verzegeld	52
	De oplossing	53
	Oplossingen van de raadsels	61
	Nawoord: echt en verzonnen	62
	Speurdersdiploma	64

Zo werkt dit speurboek

Morgen, zondag 13 september 2026, viert Harmonie Merwedeklank haar honderdste verjaardag met een groot concert op de dijk: **Rivierkoorts**. Elk concert van de harmonie begint sinds 1952 op dezelfde manier: met één slag op de oude scheepsbel. Maar vannacht is die bel verdwenen.

Vandaag, zaterdag, zou er een speurtocht voor kinderen zijn, van station Boven-Hardinxveld naar de Giessen. Die gaat gewoon door. Alleen is hij nu échter dan ooit: onderweg krijgen jullie bij elke post een envelop met stukken over de diefstal. Wie heeft de bel meegenomen? En waar is hij nu?

Wat zit er bij elke post?

Een stukje verhaal. Wat jullie zien en wie jullie ontmoeten.

Een doe-opdracht. Iets om ter plekke te doen. Zit je thuis op de bank? Dan staat erbij wat je in plaats daarvan kunt doen. De doe-opdrachten zijn voor de lol: je hebt ze niet nodig voor de oplossing.

Een raadsel. Elk raadsel levert één codeletter op. Zeven posten, zeven letters: samen vormen ze het codewoord van de speurtocht. Alles wat je voor een raadsel nodig hebt, staat in dit boek. Je hoeft dus niets op een gebouw of bord te zoeken.

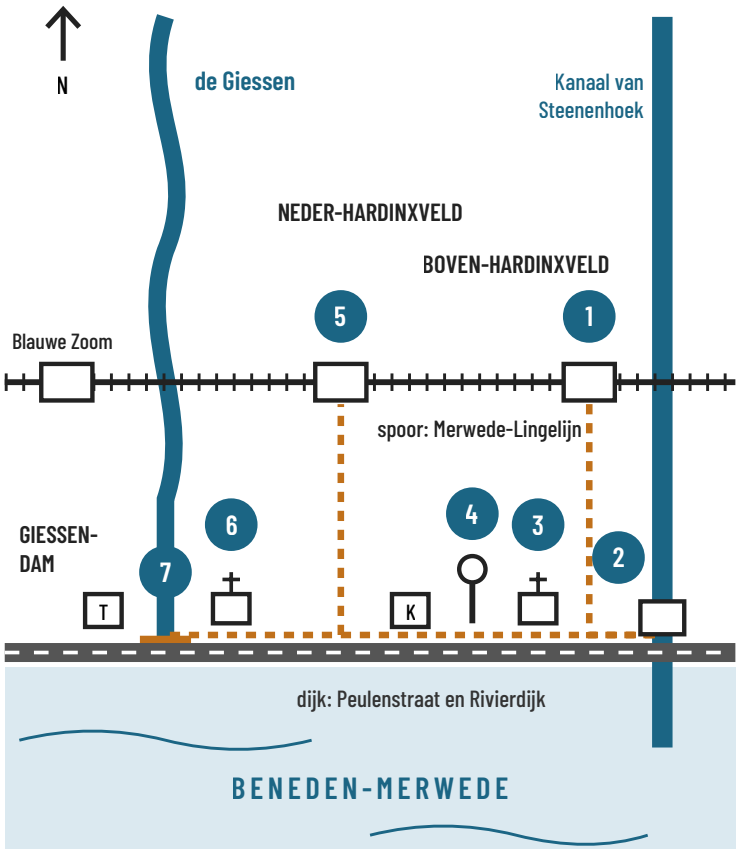
Een envelop. Verklaringen, briefjes, appjes, bonnetjes en lijstjes over de verdwenen bel. Lees ze goed. Mensen vertellen niet altijd de waarheid, en soms staat het belangrijkste in een bijzinnetje.

Wie is wie

Iedereen in dit verhaal is verzonnen. Je hoeft deze lijst niet uit je hoofd te leren: blader gerust terug.

Naam	Wie is dat?
Lies Gelderblom	Secretaris van de harmonie. Zij verzamelt de stukken en deelt de enveloppen uit.
Ria Schouten	Voorzitter van de harmonie. Ontdekte zaterdagochtend dat de bel weg was.
Bertus Verhoef	Erelid, 81 jaar. Zijn vader voer op de sleepboot waar de bel vandaan komt.
Mees Bakker	Trompettist, 15 jaar. Begon een actie voor de bel.
Willemien de Bruijn	Speelt klarinet en zit in de jeugdcommissie. Bedacht de speurtocht.
Sjaak Pellikaan	Beheerder van Het Klankhuis, het clubgebouw. Werkt 's nachts.
Freek Lagendijk	Verzamelaar van oude scheepsspullen uit Dordrecht. Wil de bel kopen.
Hennie van Dam	Buurvrouw van Het Klankhuis.
Arie Kooiman	Oud-visser, loopt 's avonds laat over de dijk.
Gijs Rijsdijk	Eigenaar van theehuis De Giessenhoek, bij de finish.
Ton en Marga	Ton is de dirigent (nu op vakantie in Noorwegen), Marga zijn vrouw.
Wim de Jong	Tubaspeler. Rijdt overal heen met zijn bakfiets.
Bestuur	Ook: Arend Mulder (penningmeester), Gerda Visser en Johan Bos.

De route

Schets, niet op schaal. Stippellijn: de route van de speurtocht.

1 station Boven-Hardinxveld	**5** station Hardinxveld-Giessendam
2 gemaal aan het kanaal	**6** kerk aan de Peulenstraat
3 kerk van Boven-Hardinxveld	**7** de dam in de Giessen
4 watertoren	**K** Het Klankhuis* · **T** theehuis*

* verzonnen gebouw. Van 1 eerst oostwaarts naar 2, dan over de dijk westwaarts tot 7.

Vrijdagavond, vijf over tien

In Het Klankhuis ruikt het naar koffie, ventielolie en natte jassen. De laatste repetitie voor het grote jubileumconcert zit erop. De dirigent is op vakantie, dus de harmonie heeft zichzelf gedirigeerd.

Naast het podium hangt de scheepsbel in zijn belstoel, een eikenhouten raam op twee poten. Ooit hing hij op de sleepboot *Giessenstroom*, die schepen over de Merwede trok. In 1952 kreeg de harmonie hem cadeau van schipper Hendrik Verhoef, de vader van Bertus. Sindsdien begint elk concert met één slag: *boooong*, een diepe toon die nog lang door de zaal blijft zingen.

Mees Bakker, de jongste trompettist, maakt een foto van de bel. ‘Voor als hij straks weg is,’ moppert hij.

Want daar gaat het al twee weken over. Het bestuur heeft met vier tegen drie stemmen besloten de bel te verkopen aan een verzamelaar uit Dordrecht. Van het geld komen nieuwe uniformen. Sommige leden vinden dat heel verstandig. Anderen kunnen er niet van slapen.

Om tien over tien draait beheerder Sjaak de deur op slot. Het licht gaat uit. De bel hangt in het donker.

Als voorzitter Ria Schouten de volgende ochtend om kwart over acht de deur openmaakt, is de belstoel leeg.

Zaterdag 12 september, kwart voor tien. Jullie staan met het hele gezin op het perron van station Boven-Hardinxveld. De speurtocht begint om tien uur. Maar de vrouw met de fiets vol enveloppen kijkt niet vrolijk.

1 Station Boven-Hardinxveld

Start · zaterdag 12 september · 10.00 uur

‘Jullie zijn de familie die zich had opgegeven? Fijn.’ De vrouw met de fiets steekt haar hand uit. ‘Lies Gelderblom, secretaris van de harmonie. Ik heb slecht nieuws en een opdracht.’

Ze vertelt het in een paar zinnen. De scheepsbel is weg. Geen kapotte ruit, geen opengebroken deur. Voorzitter Ria heeft het netjes gemeld, maar morgenmiddag om twee uur begint het jubileumconcert, en zonder bel… Lies maakt haar zin niet af.

‘De speurtocht gaat gewoon door,’ zegt ze dan. ‘Willemien heeft er weken aan gewerkt en de kinderen verheugen zich erop. Ik heb vanochtend al veel mensen gesproken en opgeschreven wat ik kon vinden. Vandaag bel ik verder; wat erbij komt, leg ik bij de volgende posten neer. Bij elke post ligt een envelop voor jullie klaar. Wie weet zien jullie iets wat wij over het hoofd zien.’

Ze geeft jullie de eerste envelop en een potlood met een klein koperen belletje eraan. ‘Voor de sfeer,’ zegt ze. ‘En om vier uur is de finish, bij theehuis De Giessenhoek aan de Giessen. Daar staat de prijzenkist. Die gaat alleen open met het codewoord van de speurtocht.’

Achter jullie rijdt een trein het station uit, richting Dordrecht. Het grote avontuur begint.

Raadsel 1 · De dijkzoeker

In het rooster hieronder zitten twaalf woorden verstopt. Ze staan van links naar rechts of van boven naar beneden. Streep ze allemaal door. Lees daarna de letters die over zijn van links naar rechts en van boven naar beneden: ze vormen samen een woord. De **eerste letter** van dat woord is codeletter 1.

K	S	C	H	I	P	T	H
D	I	J	K	K	S	R	A
T	O	T	E	A	L	O	R
O	M	R	R	D	U	M	M
R	P	E	K	E	I	P	O
E	G	I	E	S	S	E	N
N	A	N	B	E	L	T	I
S	M	E	R	W	E	D	E

MERWEDE
GIESSEN
HARMONIE
TROMPET

DIJK
TREIN
SLUIS
TOREN

KERK
SCHIP
BEL
KADE

Codeletter 1: ☐

Doe-opdracht

Kijk op het perron rond. In welke richting rijdt de trein naar Dordrecht: naar links of naar rechts, als je met je rug naar het spoor staat en naar de rivier kijkt? Spreek met elkaar af wat 'west' is, dan raak je onderweg niet in de war.

Thuis? Zoek op de kaart van de route (vorige bladzijden) waar het westen is. Dordrecht ligt die kant op.

Envelop 1

Vier stukken: een briefje van Lies, het verhaal van de bel, het groepsgesprek van vrijdagavond en een plattegrond.

1A · BRIEFJE VAN LIES

Lieve speurders,

Wat ik weet, heb ik zo eerlijk mogelijk opgeschreven. Sommige mensen heb ik vanochtend gesproken, andere aan de telefoon. Soms heb ik precies opgeschreven wat ze zeiden, ook als ik er zelf niet zeker van ben of het klopt.

Na de laatste post krijg je nog een envelop met dingen die ik vandaag pas ophaal. Ik ga in de loop van de dag bij een paar mensen langs.

Schrijf onderweg alle tijden op die je tegenkomt. Volgens mij is de tijd vrijdagavond tussen tien uur en middernacht het belangrijkst.

Succes! Lies

1C · GROEPSAPP 'MERWEDEKLANK LEDEN' (UITGEPRINT DOOR LIES)

Merwedeklank leden · 41 deelnemers

vrijdag 11 september 2026

Ria 19.02
Ik doe om kwart over zeven open en ga dan naar een voorstelling in Dordrecht. Lies leidt de repetitie. Om 20.00 uur komt meneer Lagendijk nog even naar de bel kijken.

Gerda 19.05
Komt goed. Wie neemt er koekjes mee?

Wim 19.11
Ik sla vanavond over: kroegquiz bij Gijs in De Giessenhoek, met De Dijkgraven. Zondag sta ik er met mijn tuba!

Johan 21.47
Succes vanavond allemaal. Hier in het ziekenhuis is het saai. Mijn enkel zit in het gips tot volgende week.

Sjaak 21.58
Het alarm geeft een storing, ik krijg hem niet aan. Monteur komt maandag. Ik doe beide deuren extra goed op slot. Moet zo naar mijn nachtdienst.

Mees 22.05
[foto: de scheepsbel in de belstoel naast het podium]
Laatste foto van onze bel? Teken de petitie! #belblijft

Willemien 22.12
Welterusten allemaal! Morgen om 7 uur zet ik de prijzenkist bij het theehuis. Kinderen, zoek ze!

Gerda 22.21
Mees, ga jij nou maar slapen jongen.